

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5
586 01 Jihlava

poze@eru.cz

V Praze dne 18. 9. 2020

Připomínky CZ Biom k návrhu cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. X/2020 ze dne y. září 2020, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie

České sdružení pro biomasu (CZ Biom) tímto v souladu s ustanovením § 17e zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů uplatňuje níže uvedené připomínky k návrhu cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. X/2020 ze dne y. září 2020, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie (dále jen Návrh CR). CZ Biom tímto žádá ERÚ o zveřejnění a vypořádání připomínek, včetně níže uvedeného textu jejich odůvodnění.

1. Navýšení podpory pro bioplynové stanice o 3,1 %. Připomínka k bodu 1.8. Návrhu CR

Odůvodnění:

- 1.1 Výše výkupních cen pro bioplynové stanice (dále jen BPS) je neměnná již více než 12 let, kdy Cenovým rozhodnutím ERÚ č. 8/2008 ze dne 18. listopadu 2008 byla v bodě (1.6.) stanovena výkupní cena pro BPS kategorie AF1 ve výši 4 120 Kč/MWh
- 1.2 Během 12 let, což je mimochodem více než polovina ekonomické doby životnosti bioplynových stanic, ERÚ nikdy nepřistoupil k úpravě výkupních cen pro BPS, přestože by tak měl postupovat podle platné legislativy. Podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 165/2012 Sb. musí Úřad zajistit, aby zůstala zachována výše výnosů za jednotku elektřiny z obnovitelných zdrojů při podpoře od roku uvedení výroby elektřiny do provozu po dobu trvání práva na podporu jako minimální s pravidelným navýšením o 2 % u zdrojů jako VTE, MVE nebo FVE a se zohledněním nákladů na palivo u zdrojů využívajících biomasu nebo bioplyn. To znamená, že ERÚ stanovuje výši podpory pro nové zdroje podle § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 165/2012 Sb. ve spojení s aktuálně platným zněním vyhlášky o technicko-ekonomických parametrech a pro další léta životnosti výroby je povinen podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 165/2012 Sb. navyšovat podporu buď o 2 % nebo o procentuální hodnotu případného zvýšení nákladů na palivo.
- 1.3 CZ Biom v minulosti ERÚ opakovaně upozorňoval na zákonnou povinnost zohlednit při stanovení podpory BPS zvyšující se náklady na palivo, zároveň poskytl ERÚ studii

Posouzení nákladovosti agrovýroby zpracovanou poradenskou společností EY. CZ Biom byl také ERÚ nápomocen při snaze o zavedení tzv. agregovaného zemědělského indexu, na který by byly navázány meziroční změny (snížení i zvýšení) podpory BPS. Princip pravidelné meziroční změny podpory BPS je podle CZBIOM zcela v souladu se zákonnou povinností ERÚ postupovat v rámci svých pravomocí transparentně a předvídatelně (viz. § 17 odst. 3) zákona č. 458/2000 Sb.) a nikterak by se nelišil od principů stanovení ostatních regulovaných cen uplatněných ERÚ v oblastech elektroenergetiky a plynárenství. Meziroční index by mohl být navázán např. na ověřená data Ústavu zemědělské ekonomiky a informací.

- 1.4 Ústav zemědělské ekonomiky a informací byl zřízen Ministerstvem zemědělství jako státní příspěvková organizace, data poskytovaná státní organizací jsou ověřená, dostupná a ERÚ je může snadno zohlednit při stanovení změn ceny paliva pro BPS.
- 1.5 Zjednodušeně lze konstatovat, že vstupním palivem pro bioplynové stanice je kukuřičná a travní siláž, tedy obecně zemědělské produkty. **Ceny těchto produktů v dlouhodobém horizontu prokazatelně rostou a je s podivem, že ERÚ ve výpočtech podpory kalkuluje v principu s cenami paliva z roku 2008, kdy byla cenovým rozhodnutím ERÚ č. 8/2008 stanovena podpora pro rok 2009. V roce 2008 byla totiž podpora BPS stanovena na úrovni 4120 Kč/MWh, tedy ve stejné výši jako je pod 12 letech uvedeno v Návrhu CR pro rok 2021.**
- 1.6 **Podle dlouhodobě sledovaných a veřejně dostupných dat z Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) přitom náklady na produkci zelené píce – konkrétně nejvíce využívané kukuřice, vzrostly od roku 2008 o více než 38 %. Zatímco roce 2008 byly výrobní náklady na produkci kukuřice na siláž 647 Kč/t, tak v roce 2018 stouply na hodnotu 895 Kč/t. Zdroj dat: tabulka A1/17 – Kukuřice na siláž, řádek vlastní náklady výroby, sloupec celkem,**
https://www.uzei.cz/data/usr_001_cz_soubory/2008.pdf. Obdobně data za rok 2018 https://www.uzei.cz/data/usr_001_cz_soubory/200814_naklady2018.pdf
- 1.7 ÚZEI eviduje i náklady na výrobu „paliva“ tedy kukuřičné siláže (zelená píce konzervovaná a uložená pro využití do další sklizně). Nákladová cena paliva je tvořena součtem nákladů na získání a konzervaci zelené píce a podělením hektarového výnosu. Finální realizační cena je včetně průměrného zisku (pro tyto účely je použit zisk elektroenergetiky dle jednotlivých regulačních období). Jelikož výnos z ha zemědělské plochy je každý rok jiný, pro výpočet ceny paliva v jednotlivých letech byl výnos na ha nahrazen průměrným výnosem (konkrétně 35,6 t siláže z ha) za sledované období, tedy 10 let. Cena siláže z takto získaných dat je 737 Kč/t v roce 2007 a 1026 Kč/t v roce 2016. Dalším přepočtem je možné získat cenu palivových nákladů vyjádřenou jako Kč/kWh podporované elektrické energie. U siláže tato cena činila 1,97 Kč/kWh v roce 2007 a 2,74 Kč/kWh v roce 2016. Analýzou vstupních substrátů BPS v ČR bylo zjištěno, že podíl kukuřičné siláže je cca 50%. Tento podíl má klesající tendenci a to jednak kvůli ceně tak také kvůli pěstebnímu omezení zaváděným správnou zemědělskou praxí. Růst výrobních nákladů se však týká všech pěstovaných

komodit a vývoj jednotné zemědělské politiky jednoznačně povede k dalšímu růstu. Z tohoto důvodu a také i z technologického hlediska již ani není možná optimalizace na straně palivových nákladů (změna palivového mixu). Díky optimalizaci se cca do roku 2012 dařilo držet náklady palivového mixu na hranici 1,8 Kč/kWh. **V dalších letech již ale náklady dále rostly až na 1,99 Kč/kWh v roce 2016 a lehce klesli v roce 2017 na 1,92 Kč/kWh**

Tab: Výrobní náklady a cena paliva kukuřičné siláže v letech 2007-2017

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok										
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výnos po odečtu 5% fermentační ztráty	t/ha	31,16	32,91	37,06	30,98	38,03	39,46	32,76	39,42	30,41	41,71	37,7
Vlastní výrobky - zelená píče	Kč/t	654	665	572	665	611	656	810	711	944	684	740
Konzervační přípravky	Kč/t	9	12	9	9	10	9	13	11	13	9	8
Ostatní přímý materiál	Kč/t	22	20	19	28	31	14	21	22	27	26	24
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/t	12	14	10	10	13	8	12	13	11	7	10
Mzdové a osobní náklady celkem	Kč/t	18	17	18	19	17	17	22	19	25	18	17
Náklady pomocných činností	Kč/t	21	25	25	28	29	23	29	28	35	25	26
Režie (celkem)	Kč/t	43	47	41	47	46	49	49	39	54	42	39
náklady celkem	Kč/ha	24 274	26 328	25 720	24 970	28 789	30 621	31 286	33 270	33 694	33 827	32 573
náklad na jednotku	Kč/t	682	740	722	701	809	860	879	935	946	950	915
míra zisku	%	8,11%	8,11%	8,11%	8,11%	8,11%	8,11%	8,11%	8,11%	8,11%	7,95%	7,95%
cena na jednotku	Kč/t	737	800	781	758	874	930	950	1 010	1 023	1 026	988
cena energie v palivu - siláž	Kč/kWh	1,97	2,14	2,09	2,03	2,34	2,49	2,54	2,70	2,74	2,74	2,64
cena energie v palivovém mixu	Kč/kWh	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,82	1,85	1,96	1,98	1,99	1,92

CZ Biom na základě dat ÚZEI navrhuje nárůst podpory u BPS o 3,1 %.

- 1.8 Dalším podpůrným argumentem pro zvýšení podpory BPS v Návrhu CR jsou nezpochybnitelná data České republiky poskytnutá prostřednictvím MPO Evropské komisi za účelem tzv. notifikačních řízení, vyvolaných v letech 2014 - 2016 primárně ze strany ERÚ.
- 1.9 Evropská komise si od České republiky vyžádala podklady pro posouzení skutečnosti, zda provozní podpora podle zákona o podporovaných zdrojích energie je slučitelná s vnitřním trhem Evropské unie. Za tímto účelem byly poskytnuty údaje o vybraných BPS. Z těchto údajů, zaslaných Evropské komisi vyplývá nárůst palivových nákladů u všech vybraných BPS. Přehled skutečných palivových nákladů vzorových bioplynových stanic uvedených do provozu v letech 2008 – 2012 je uveden v níže uvedené tabulce.
- 1.10 Z provedené analýzy vyplývá, že palivové náklady jenom v letech 2009 – 2015 narostly u BPS řádově o desítky % (konkrétně pro vybrané BPS: 34%, 23%, 31%, 6%)

Vzorové příklady bioplynových stanic poskytnutých ČR (MPO)
Evropské komisi za účelem notifikačního řízení

Vzorová bioplynová stanice	Nárůst	Palivové náklady vzorových bioplynových stanic (tis. Kč)											
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BIOG 2008 inst. výkon 0,549 MW	34%	5 131	5 965	5 918	5 983	5 550	6 852	6 920	7 500	7 500	7 500	7 500	7 800
BIOG 2010 inst. výkon 0,62 MW	23%		6 000	7 247	7 038	6 549	7 409	7 734	7 800	7 956	8 115	8 277	8 443
BIOG 2011 inst. výkon 0,60 MW	31%			1 196	4 320	4 648	5 663	5 278	5 700	5 814	5 930	6 049	6 170
BIOG 2012 inst. výkon 0,50 MW	6%				835	8 760	8 884	9 301	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Legenda:													
skutečné hodnoty palivových nákladů													
plán (odhady) k roku 2015													

Návrh:

V bodě (1.8.) Návrhu CR se řádky 322 až 325 mění takto:

			Výkupní ceny (Kč/MWh)	Zelené bonusy (Kč/MWh)
322	Spalování bioplynu v bioplynových stanicích	4248	3269
324		...	3660	2681
325		...	3134	2155

2. Zavedení pravidelného zohlednění palivových nákladů pro bioplynové stanice do přílohy Cenového rozhodnutí, případně do Odůvodnění Cenového rozhodnutí. Připomínka k bodu 1.8. Návrhu CR

Odůvodnění:

- 2.1. S ohledem na naši připomínku č. 1., kdy ERÚ prokazatelně dlouhodobě nezohledňuje u bioplynových stanic změnu palivových nákladů BPS, není cílem CZ BIOM tuto skutečnost jen historicky narovnat na reálnou úroveň pro rok 2021, ale zavést do Návrhu CR, resp. jeho přílohy, mechanismus pravidelné úpravy podpory BPS v návaznosti na změnu ceny paliva resp. obecně variabilních nákladů.
- 2.2. Princip meziročních úprav podpory POZE v návaznosti na změnu palivových nákladů je ze strany ERÚ již v současné době využíván. Příkladem je stanovení podpory výroby elektřiny KVET, kdy ERÚ v Odůvodnění CR ERÚ č. 3/2017 v kapitole: „Metodika stanovení ceny paliva a ekvivalentní ceny silové elektřiny pro účely nastavení podpory kombinované výroby elektřiny a tepla“ nastavil metodiku stanovení neregulované ceny dodávky plynu, jako paliva pro KVET.
- 2.3. Energetický regulační úřad by měl zohledňovat změnu ceny paliva nejen u KVET, ale také u BPS. ERÚ by měl formálně postupovat podle § 17 odst. 3) energetického zákona, a to i při stanovení podpory BPS. CZ BIOM je přesvědčen o tom, že by ERÚ měl zajistit transparentnost a předvídatelnost výkonu svých pravomocí pro všechny kategorie podporovaných zdrojů. Z našeho pohledu není systematické měnit podporu KVET v závislosti na změně ceny zemního plynu a více než 12 let nerespektovat navýšení ceny paliva pro BPS (viz. Připomínka č. 1)
- 2.4. CZ Biom navrhuje každoročně analyzovat změnu výše provozních a palivových nákladů BPS a adekvátně, v případě změny, upravovat výši podpory. K tomu navrhujeme využít dostupných indexů cen průmyslových a zemědělských výrobců vedených ČSÚ. Základem pro vyhodnocení budou palivové náklady a ostatní OPEX. Palivové náklady jsou definovány vyhláškou č. 347/2012 Sb. kterou se stanoví technicko-ekonomické parametry. Výše palivových nákladů vyjádřená ve vyhlášce jako část provozní podpory ve výši 1,8 Kč/kWh tvoří základ pro první indexaci a to indexem cen zemědělských výrobců. OPEX bez paliva již ve vyhlášce stanoven není a je třeba vycházet z hodnot, které byly součástí modelu stanovující výši podpory v letech 2006 – 2012 následně pro rok 2013. Pro příklad byla použita hodnota 5 % CAPEX odpovídající vyhodnocení přiměřenosti podpory. Pro následující roky budou použity jako základ hodnoty palivových nákladů a OPEX použité v posledním roce. Dle zásad cenové regulace doporučujeme použít omezující podmínky meziroční změny indexu v maximální výši +/- 5 p.b. Pokud je změna daného indexu v rozmezí do +/- 0,5 p. b., úprava výše podpory se neprovádí, tato změna bude do vyhodnocování zahrnuta v následujícím roce.
- 2.5. Úřad při stanovení výše podpory pro BPS v roce uvedení do provozu při výpočtu zahrnul každoroční navýšování výše výkupní ceny o 2% a palivových a provozních nákladů o 2,5%. V praxi následně od roku 2009 výši výkupní ceny naopak nenavýšuje,

provozní a palivové náklady víceméně odpovídají předpokladu použitému při výpočtu výše výkupní ceny. Výsledkem takového vývoje je, že ekonomická realita provozu BPS neodpovídá předpokladu použitému Úřadem při nastavení výše podpory, tj. výnosnost je nižší.

Návrh:

- a) Do přílohy Návrhu CR zavést metodiku navyšování výkupních cen v dalších letech a navázat tuto přílohu na řádky 322 až 325 Návrhu CR.
- b) Pokud by pro ERÚ nebyla přípustná možnost a) navrhuje, stejně jako tomu je u podpory KVET, zavést metodiku navyšování výkupních cen do Odůvodnění CR ERÚ č. x/2020, obdobně jako tak ERÚ učinil pro KVET v roce 2017

Výsledná výše ceny je pak dána dle následujících vzorců:

$$\begin{aligned} VC_n &= VC_{n-1} + N_k \\ N_k &= (Npa_n - Npa_{n-1}) + (Npr_n - Npr_{n-1}) \\ Npa_n &= Npa_{n-1} * I_{CZV} / 100 \\ Npr_n &= Npr_{n-1} * I_{CPV} / 100 \end{aligned}$$

Kde:

VC_n = Výkupní cena v roce na které je vydáno cenové rozhodnutí VC_{n-1} = Aktuální výkupní cena dle cenového rozhodnutí

N_k = korekční faktor nákladů

Npa_n = palivové náklady v roce na které je vydáno cenové rozhodnutí

Npa_{n-1} = aktuální palivové náklady

Npe_n = provozní náklady v roce na které je vydáno cenové rozhodnutí

Npr_{n-1} = aktuální provozní náklady

I_{CZV} = Index cen zemědělských výrobců

I_{CPV} = Index cen průmyslových výrobců

Vzorový příklad:

* Index cen zemědělských výrobců = 106,5. Nárůst je tedy větší jak 5 % a tudíž bude použita omezující podmínka a index 105. Palivový náklad tedy bude po indexaci činit 1,89 Kč/kWh

* index cen průmyslových výrobců = 103,1 a OPEX tedy po indexaci bude 0,825 Kč/kWh

* výsledná pevná výkupní cena bude tedy $(1,89 - 1,8) + (0,825 - 0,8) + 4,12 = 4,235$.

Navyšení tedy činí 2,8 %.

S úctou

Adam Moravec
vedoucí sekce bioplyn/člen předsednictva